

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19–20 травня 2022 року)

Суми
Сумський державний університет
2022

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ивановская Н.В. Оказание услуг по альтернативному разрешению споров общественными организациями в зарубежных странах//Черные дыры в Российском законодательстве . № 2. 2013. С. 131 -133.
2. Malbon Justin. Institutional Structures Relating to the Administration and Enforcement of Consumer Laws. Comparative analysis of overseas consumer policy frameworks. URL:http://consumerlaw.gov.au/files/2016/05/ACL_Comparative-analysis-overseas-consumer-policyframeworks_Part5-1.pdf Дата звернення 01.05.22.
3. Фролова Е.Е. Международные и внутренние финансовые споры: в чем отличие? / Сравнительноправовые аспекты правоотношений гражданского оборота в современном мире: Сборник статей Международной научно-практической конференции памяти проф.В.К. Пучинского 13 октября 2017 г. М. РУДН, 2017. С.94-104.
4. Bureau of Consumer Protection/ Federal Trade Commission.URL:<https://www.ftc.gov/about-ftc/bureauoffices/bureau-consumer-protection/> Дата звернення 01.05.22
5. Consumer Financial Protection Bureau. URL: <https://www.consumerfinance.gov/> Дата звернення 01.05.22
6. Ивановская Н.В. Альтернативные способы разрешения финансовых споров в Сингапуре. М. «Черные дыры» в российском законодательстве». 2017. № 4. С.35-38.
7. CFPB Ombudsman/Consumer Financial Protection Bureau. URL: <https://www.consumerfinance.gov/cfpbombudsman/>.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ В УКРАЇНІ²⁸

Уткіна М. С.

*к.ю.н., старший викладач кафедри та докторант кафедри КПДС
Сумського державного університету*

Успішність фінансово-економічного благополуччя кожної країни можна репрезентувати через певні показники її розвитку. Зокрема, сюди слід віднести якісний та стабільний рівень функціонування дійсної дієвої фінансово-економічної системи. У свою чергу, активні реформаційні та глобалізаційні процеси, що мають місце, удосконалення вже існуючих та поява нових технологій дозволяють пришвидшити та певною мірою спростити фінансові операції. Проте, в такому контексті підвищуються ризики та загрози для фінансово-економічної безпеки, зокрема – нові прояви легалізації доходів, одержаних

---

²⁸ Робота виконана в рамках проекту № 0120U100474«Розробка методики взаємодії правоохоронних органів України щодо протидії легалізації злочинних доходів» 0120U100474

злочинним шляхом. З урахуванням цього, заходи в контексті протидії легалізації так званих злочинних доходів, мають мати абсолютно нову сутність та відповідати вимогам сьогодення. Тому, Україна встала на шлях вдосконалення процедури здійснення фінансового моніторингу як одного із дієвих засобів в системі протидії легалізації, зокрема – врахування міжнародних стандартів.

В цілому, одним із головних індикаторів для ефективності здійснення фінансового моніторингу є знання та усвідомлення усіма його учасниками положень, що становлять підґрунтя та закріплені у нормативній базі. Правову основу здійснення фінансового моніторингу в Україні становить сукупність нормативно-правових актів, які безпосередньо закріплюють положення щодо процедури та засад здійснення фінансового моніторингу. Зокрема:

- Конституція України;
- відповідні міжнародні правові акти та стандарти, визнані Україною;
- закони України;
- укази Президента України;
- нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України та
- відомчі нормативно-правові акти центральних органів виконавчої влади.

Зокрема, стаття 17 Основного закону України закріпила положення щодо того, що захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу [1]. Слід наголосити, що державне управління у сфері фінансового моніторингу має здійснюватися та здійснюється, ґрунтуючись на загальновідомому принципі невтручання органів державної влади у господарську діяльність суб'єктів господарювання. Зважаючи на це, констатуємо, що держава певною мірою надає значну долю самостійності, автономії господарюючим суб'єктам у визначенні та встановленні правил внутрішнього фінансового моніторингу.

Щодо групи міжнародних правових актів та стандартів, що регулюють питання здійснення фінансового моніторингу, то виокремлюємо наступні:

(1) Рекомендації Групи з розробки фінансових заходів з відмивання грошей (The FATF Recommendations). Рекомендації FATF встановлюють міжнародний стандарт, який країни повинні впроваджувати за допомогою заходів, адаптованих до їхніх конкретних обставин [2];

(2) Директиву 2015/849/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 20.05.2015 «Про запобігання використанню фінансової системи для відмивання грошей та фінансування тероризму» , що вносить зміни до Регламенту (ЄС) № 648/2012 Європейського

Парламенту та Ради і припиняє дію Директиви 2005/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради і Директиви Комісії 2006/70/ЄС» (Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, amending Regulation (EU) No 648/2012 of the European Parliament and of the Council, and repealing Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directive 2006/70/EC (Text with EEA relevance)). Дана Директива визначає безпосередньо легалізацію доходів, одержаних злочинним шляхом, як злочин, пов'язані із наркотичними засобами і накладає зобов'язання виключно на фінансовий сектор. Також у Директиві визначено, що легалізація злочинних доходів доволі часто має міжнародний характер, а тому, заходи, застосовані виключно на національному рівні, без урахування міжнародної координації та співпраці, можуть мати доволі обмежений ефект.

(3) Директиву ЄС (ЄС) 2018/843 Європейського Парламенту та Ради від 30.05.2018 «Про внесення змін до Директиви (ЄС) 2015/849 про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання коштів та фінансування тероризму та внесення змін до Директив 2009/138/ЄС та 2013/36/ЄС» (Directive (EU) 2018/843 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 amending Directive (EU) 2015/849 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, and amending Directives 2009/138/EC and 2013/36/EU (Text with EEA relevance)). Цей Документ є основним правовим інструментом у запобіганні використанню фінансової системи Союзу з метою легалізації злочинних доходів та фінансування тероризму.

У статті 209 Кримінального кодексу України передбачена відповідальність за легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом.

У Господарському кодексі України передбачені відповідно до статті 278, процедурні аспекти щодо товарних ринків, організації торгівлі.

Кодекс України про адміністративні правопорушення у статті 166-9 передбачає відповідальність за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. У свою чергу, стаття 188-34 передбачає адміністративну відповідальність за невиконання законних вимог посадових осіб суб'єктів державного фінансового моніторинг.

Проте, на нашу думку, основою нормативно-правової бази України у сфері протидії легалізації злочинних доходів є Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення». Він спрямований

на захист прав та законних інтересів громадян, суспільства і держави, забезпечення національної безпеки шляхом визначення правового механізму запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення [3]. Даний закон безпосередньо закріплює безпосередньо визначення категорії «фінансовий моніторинг», визначає його систему та суб'єктів. Зокрема, система фінансового моніторингу складається із первинного та державного рівнів. Відповідно положення даного закону також закріплюють особливості діяльності певних суб'єктів.

У свою чергу, закони України «Про банки і банківську діяльність» та «Про товарні біржі» актуалізують своє значення, зважаючи на те, що до звичайних суб'єктів первинного фінансового моніторингу відносяться банки та товарні біржі. А вищезазначені нормативні акти визначають правові умови їх створення та функціонування.

Щодо відомчих нормативно-правових актів центральних органів виконавчої влади, то вбачаємо за доцільне виділити наступні:

– Наказ Міністерства юстиції України від 10. 09. 2021 № 3201/5 «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України». Цей наказ визначає порядок організації і проведення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення здійснює Мін'юст;

– Наказ Міністерства юстиції України від 10.06.2021 № 2112/5 «Про деякі питання застосування заходів впливу Міністерством юстиції України». Він визначає процедуру розгляду Мін'юстом / територіальними органами Мін'юсту справ про порушення вимог законодавства, що регулює діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, крім справ про порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії, відповідальність за вчинення яких передбачена Кодексом України про адміністративні правопорушення та застосування Мін'юстом / територіальними органами Мін'юсту заходів впливу за порушення суб'єктами первинного фінансового моніторингу законодавства у сфері запобігання та протидії, відповідальність за вчинення яких передбачена Законом.

В цілому, слід зазначити, що на даний час нормативно-правова база налічує безліч документів, які регулюють питання здійснення та організації фінансового моніторингу.

Найголовніше, що законодавство України після внесення змін більшою мірою відповідає вимогам міжнародних стандартів. Проте, актуалізується питання щодо розробки та імплементації дійсно дієвого законодавства із урахуванням міжнародних вимог в контексті подання інформації та звітності про джерела надходження коштів, встановлення ефективнішого контролю за діяльністю небанківських установ.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28. 06. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 20. 04. 2022 р.).
2. The FATF Recommendations. *International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation*. 2021. URL: <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html> (дата звернення: 20. 04. 2022 р.).
3. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06. 12. 2019 р. № 361-ІХ. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20/ed20220731#Text> (дата звернення: 20. 04. 2022 р.).

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ У КІБЕРБЕЗПЕЦІ ТА ЇХ УСУНЕННЯ

Швець Н. К.

*студентка Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

Науковій керівник: Ісланкін С. М.

*старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

Поки ми користуємося своїми ноутбуками і телефонами за нашою інформацією розгортається справжнє полювання. Хакери вигадують все більш складні віруси, а ті хто з ними борються створюють все більш складний захист. Виглядає приблизно як піраміда до основних так званних масових загроз відносяться фішингові листи ,трояни - це більшість атак в інтернеті, які ні на кого не націлені, складають приблизно 90% . трохи вище знаходиться цільові атаки тобто націли на конкретних людей або організації включають в себе приблизно 9.9%, а верхівку вінчає новинка нашого століття кіберзброя 0.1%. Кожен хакер сам вирішує, яку нішу йому зайняти для незкінченної війни з фахівцями по